

פרשת ויצא

"ויחלום והנה סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה והנה מלאכי אלוקים עולים ויורדים בו" (בראשית כ"ח, י"ב).

סמל החלום - "סולם".

החלום עצמו הנו: "סולם המוצב ארצה" – בסיסו נטוע ברעיונות ובתחושות אותן אנו חווים במציאות, בזמן הערות.

אולם, "ראשו מגיע השמימה" – בשעת החלימה אותן חוויות 'מציאותיות' – הופכות לדמיוניות ועולות מעלה ללא גבולות ומגבלות.

"והנה מלאכי אלוקים עולים ויורדים בו" – אלו המחשבות העולות מעולם המוחשי והמסרים היורדים מעולמות נסתרים.

שעור פרשת השבוע: הרב דוד

ימי החול		שבת	
5.28	זמן תפילין /טלית	16.19	הדלקת נרות
8.53	סוף זמן ק"ש	16.30	מנחה א' 14.00 ב' 16.30
16.38←16.39	שקיעה		ערבית ושיעור הרב
12.45	מנחה א'		
		8.00	שחרית (מנין אחד)
16.25	מנחה וערבית	11.30	קידוש
16.57	צאת הכוכבים	13.30	מנחה
20.10	ערבית (בב"כ חטיבה)	16.45	עונג שבת (באולם התחתון)
7.30	שחרית ב'	17.15	צאת השבת, ערבית במוקדים הרגילים

שבת
שלום

פרשת ויזא – "אם אשכח אותך לאה, נאמי לא ישראל"

במרכז פרשת השבוע עומדת בניית משפחתו של יעקב. רבות דובר על מערכת היחסים הסבוכה בין יעקב לשתי נשותיו – רחל ולאה וביניהן לבין עצמן. אני רוצה למקד את המבט אל לאה, דמות ה"אנטי - גיבור" של הסיפור.

מול רחל היפה והנאהבת, מוצגת לאה מההתחלה כמי שעיניה רכות. היא נשאת ליעקב במרמה, וה' פותח את רחמה אחרי שראה "כי שנואה לאה". גם לאה עצמה אומרת בלידת שמעון: "כי שמע ה' כי שנואה אנוכיי". אמנם יש לציין שעל יעקב עצמו לא נאמר ששנא את לאה, ואדרבא, הכתוב מציין לאחר נישואיו לרחל: "ויאהב גם את רחל מלאה", כלומר, אולי אהב אותה פחות, אך עדיין ישנה שם אהבה!

גם הזיכרון הלאומי ההיסטורי לא היטיב עם לאה, ולמרות שכולנו בני לאה, נתקבעה בתודעה שלנו דוקא "רחל אמנו" כאם המבכה על בניה ודואגת להם, ולא לאה.

המדרש בבראשית רבה (פרשה ע"א) מעצים את דמותה השלילית של לאה, ראשית כמי שהיתה אמורה להנשא לעשו הרשע, ואחר כך היא מואשמת שהיא זו שיזמה את הרמאות: "שהיו הכל סונטים בה, והיו אומרים: לאה זו אין סתרה כגילויה, נראית צדקת ואינה צדקת, אילו היתה צדקת לא היתה מרמה באחותה" ובהמשך מתאר המדרש גם את תגובתו של יעקב: "כיון שראה יעקב אבינו מעשים שרימה לאה באחותה נתן דעתו לגרשה...".

גם השירה העברית לא חמלה על לאה, ותארה את ליאותה: "לאה היתה/ לאה. תמיד/ היתה לאה. בערבים/ היתה יושבת ומונה/ טיפות של חלב מן הנר/ סביבה קפצו הילדים/ והיא לא נזכרה בשמותיהם. / הלא כל מה שבא/ צריך היה לבוא/ כל שצריך היה/ בא... (א. סיון).

וכך גם יהודה עמיחי, בשיר מרובע שבו הוא אמנם מזהה את לאה ורחל כשתי פנים של כל אישה (או כל אדם), אבל "לאה" כאן באה כשם קוד להתפכחות, חזרה למציאות ולשגרת היום יום ואבדן הרומנטיקה המסומלת ב"רחל", וגם כאן מואשמת לאה ברמאות ולא לבן:

בוקר עכשיו והנה את לאה, אמש היית רחל.

לא לבן רימה אותי בחושך הליל.

זה תמיד כך יהיה. זו דרך תבל:

עכשיו את לאה ואמש היית רחל.

אך ניתן להסתכל על לאה גם במבט אחר, חומל ומכיל יותר. לאה שאינה לאה אלא מלאה. אישה שמצליחה למרות נסיבות חייה לבנות את עצמה ואת משפחתה. דוד גרוסמן (במסה ארוכה שפורסמה ב"סיפורי ראשית") מתאר איך יעקב נפתח במהלך הנישואין אל לאה, שדוקא היא יכלה לתת לו "את היום יום, את הממש. את הבצק האמהי של השגרה. את אושר הרגעים הקטנים עם הילדים... את האינטימיות העשויה להתרקם בין גבר ואישה שיכולים לקרוא בתווי פניהם של ילדיהם, ובאופיים, את הדמיון הסמוי שבינו לבניה, שהילדים כמו הוציאו לאור..." ובהמשך הוא מוסיף שאולי יעקב ראה ש"עיני לאה רכות" במובן של רוך, רכות אמהית מנחמת ומגוננת.

גם אהוד מנור, בשירו הידוע "אני אוהב אותך לאה" (אני אוהב אותך לאה/ אוהב אותך לאה/ אם אשכח אותך לאה/ שמי לא ישראל) מנסה לצייר מערכת יחסים משוקמת בין לאה ליעקב, שמבין, אולי באיחור מסוים, היכן

נמצאת אהבתו האמיתית. על עטיפת הדיסק של השיר מצוטט אהוד מנור: "תמיד רציתי להאמין שיעקב אהב גם את לאה, אהבה שצמחה במהלך השנים המשותפות".

אסיים בדברי המדרש בבראשית רבה, שלמרות שפתח בביקורת על לאה, גם הוא מעלה לבסוף את קרנה, כאם בניו של יעקב, ולפיו בסוף ימיו גם יעקב מכיר בה כ"ראש הבית": "...ובסוף הוא מודה על הדבר, הדא הוא דכתיב: "וישתחו ישראל על ראש המיטה" (בראשית מז). מי היה ראש מיטתו של יעקב, לא לאה?!"

נוצה לאו- בתה fe רחל כהן - טרה בירוּפּיט

(בתודה לפלחה בן אליהו)

נר זיכרון:

י' כסלו- יום פטירתו של חברנו חיים רבלין ז"ל (תשי"ע)
 י"ג כסלו- יום פטירתה של אסתר-אמה פולק ז"ל (אמם של אדו ויוכבד) (תשי"מ)
 י"ג כסלו- יום **השנה הראשון** לפטירתה של חברתנו נחמה פולק ז"ל (תשע"ב)

השבוע (הסוּצ'ר) fhe

ביום חמישי- פגע טיל בבניין בקריית מלאכי, והסב אבידות בנפש. בערב נשמעו אזעקות בגוש דן, החלו גיוסי המילואים והאירועים הצביעו על כדור שלג המתגלגל לכוון כניסה קרקעית לשטח הרצועה. בשטח הקיבוץ נראו חיילים מפטורים וכלי רכב צבאיים מסתובבים - ושוב חזרנו לסצנת "עופרת יצוקה" בתוספת הניסיון שנצבר.

בששי שבת- נעדרו משפחות רבות שיצאו לפוש באזורים מאויימים פחות. הנשארים, זכו לאווירה מלכדת במיוחד בתפילות שנערכו בקומה התחתונה, שבסופן נחטפו החיילים לסעודות בבתים. בתום התפילה בשבת בבוקר, הוצע קידוש מרענן במועדון לחבר שכלל קוגלים ומיני מתיקה, לשיפור מצב הרוח הכללי. במהלך היממה החלו לבצבץ ניידות השידור של הרשתות השונות- שהתמקמו לאורך הכביש עם תצפית נוחה לנוף הפנוראמי שבמערב. קודם השבת ומיד בצאתה, דווחנו ותודרכנו בכל אמצעי הקשר האפשריים ללא הפוגה, ויכולת הארגון של צוות צח"י- שברה שיאים חדשים עד כדי הוצאת "דף יומי" שהופץ לחברים בתאי הדואר ובאתר הקיבוץ. גם המועצה לא שקטה על שמריה, ואף ממנה זכינו למסרונים רבים עם החתימה הנכונה.

ביום ראשון- יצאו ילדינו ליום כיף בירושלים, באדיבות עפר שכטר מנכ"ל "קניוני ישראל" - הקטנים לגן החיות התנ"כי, והגדולים ליום שכלל: סיור במנהרות הכותל, קרטינג, באולינג ועוד. תלמידי התיכון יצאו לטירת צבי,

ליומיים של טיולים וכיופים. במקביל קבלנו הזמנות מטעם המועצה- למשחק כדורגל של בית"ר ירושלים באצטדיון טדי, וליום כיף בגן החיות. במהלך היום יירטה מערכת "כיפת ברזל" עוד מספר טילים מעל גוש דן, לאחר יירוטים רבים באזור הדרום והצגת אחוזי הצלחה מרשימים. ראש עיריית אשקלון- החליט להעניק לשר

הביטחון לשעבר עמיר פרץ, תעודת הוקרה בשם תושבי העיר, לאחר שהובהר כי התעקשותו להשקיע במערכת ועמידתו האיתנה מול 'מומחי הביטחון', 'אנשי המשפט' ו-'העיתונאים החושבים', היתה גורלית ומצילת חיים בסבב זה. דווקא האיש שזכה ללעג במלחמת 'לבנון השנייה', ונתפס בפוזה לא מחמיאה כשהביט במשקפת שנותרה עם כיסוי העדשות- התגלה כאיש בעל חזון שהשכיל לראות רחוק יותר מטווח ה'משקפת הצבאית' (אף בגזרה הצפונית) ולאחר שבע שנים התברר שצדק. האם מאן - דהוא מהמשימים, יאזור אומץ ויתנצל?!

ביום שני- הגיע משה אש להפעיל את הילדים בשטח בית הספר ביחד עם מדריכה ממוזיאון "נחום גוטמן" בתל אביב, ולהכין איתם פלאפל לארוחת צהריים. ביום זה זכינו לפחות קסאמים, וניכר היה שיכולות השיגור לטווח קצר נפגעו. בערב העבירו שלומית שלומי וחיה רידר (לב), חוג ריקודי עם לבנות החטיבה, ורף המורל נשמר גבוה. דיבורים על הסכם הפסקת אש, או סיום המבצע נשמעו פה ושם, ובהסכם שבשתיקה ברור לכ-ולם, שהוא לא כולל את יישובי עוטף עזה, וירי על אזורנו אינו נחשב להפרה בוטה של ההסכם..

ביום שלישי- כבר התרגלנו ל'דף היומי' המסקר את היום שהיה והיום שיהיה מטעם מנהל הקהילה כדבר שבשגרה, והרושם שהתקבל הוא שאנו עלולים להתקשות לחזור לשגרה היום יומית האפורה.. בכניסה לחדר האוכל במעלה המדרגות-הוצגו ברכות ואיחולים מחממי לב שנשלחו אלינו מכל קצות הארץ, שהמשתף לכולם הוא שגיאות הכתיב שהסגירו את גיל הכותבים. גם 'עוגות תמיכה' הופיעו על שולחן ההגשה בארוחת הבוקר לחיזוק המוראל, ובשילוב חדר הכושר שנותר סגור, מדובר היה בשילוב מסוכן.. בזמן שהמתנו בדריכות לדעת את תוצאות ההסכם הנרקם בחסות העולם הערבי, החלו קולות ילדי הגיל הרך להישמע ברחבי הקיבוץ- במקביל לפתיחתם של מסגרות החינוך בהתאמה למצב שנוצר, שהתבררה כחיונית ביותר. סדנאות והפעלות לילדים בכל הגילאים נערכו בבית הספר בעזרתם של בת חן חביביאן, מדריכי החטיבה, ומתנדבים נוספים. טילים שונים ומשונים נפלו בשטחנו בסיטואציות מוזרות, ובתקשורת דווחנו אף על נפילות נוספות באזור גוש עציון, פגיעה ישירה בבניין בראשון לציון, למעלה משלושים טילים על באר שבע, מטחים כבדים על אשקלון ועוד כהנה וכהנה. לקראת הערב הכריזו אויבנו על הפסקת האש המתקרבת, שהתקבלה בתגובה צוננת מטעם ישראל, בעוד מזכיר האו"ם מדלג בקלילות בין הניצים.

ביום רביעי- נסעו הילדים לקיבוץ צרעה להפעלות עם ילדי המקום, תלמידי התיכון לתל אביב, ואנו נשארנו בהמתנה דרוכה לתוצאות המשא ומתן הנרקם לשקט אזורי. התכבדנו לארח את ישיבת המטה של הרבנות הצבאית, בראשות הרב הצבאי הראשי (מכתב התודה יפורסם בשבוע הבא..), וביתניים הגיעו דיווחים על הפיגוע באוטובוס בתל אביב, רקטות נוספות שנפלו באשכול וגרמו לנפגעים והמשך הירי על יישובי הסביבה. ובערב זה קרה. במסיבת עיתונאים בנוכחות הדודה מאמריקה, הוצג הסכם על הפסקת אש בחסות מצרים, שהפכה בתוך שבוע, למדינה רצויה ומתונה המייצבת את אזורנו..

וביום חמישי- למרות המשך שגרת החרום- חזרנו לשמוע את ציוץ הציפורים, צהלות הילדים, ברכות וסיכומים, ועד לעצם כתיבת שורות אלו לא נרשמו אירועים חריגים. למעט.. יום נוסף של בילויים לו זכו הילדים בעיר פתח תקווה בחסות המועצה ובניצוחה של מרכזת ועדת חינוך הנכנסת- אורלי וידס, שעברה את טבילת האש וטכס החניכה בהצטיינות יתרה!

פִּקְרָאָת הַחֵירוֹת לְרֵאשׁוֹת הַמוֹעֵצָה הָאֲזוּרִית

עם התקרב מועד הבחירות למועצה האזורית, מוצא אני בתא הדואר שלנו, אחת לכמה ימים, קטעי עיתונות המתייחסים למאיר יפרח, רובם בנימה שלילית ורק מיעוטם בנימה חיובית. אני מבין שזה חלק ממערכת הבחירות, ולכן, כמי שהיה שנים רבות מקורב לתחומי הפעילות האזורית, מוצא אני לנכון להביע גם את דעתי בנידון.

כאשר מדובר בתחומים הקשורים להוויתנו היום יומית, אני מעדיף לקבל את החלטותי, באשר למועמד, לאור הפעילות שנעשתה ונעשית בשטח, ולא ללכת שבי אחרי הבטחות, אשר טרם הוכחו הנכונות והיכולת לביצוען. כבר לפני שנים החליט מאיר יפרח, לשים את הדגש על הפעילות החינוכית. החלטה זאת הצמיחה לנו מערכת חינוך מפוארת, מהגיל הרך ועד סוף התיכון, כולל מתן מענה לילדים שאינם יכולים להשתלב במערכות הרגילות. מערכת החינוך של המועצה הגיעה להישגים מרשימים למרות הבעיות הכרוכות בהיותנו חלק מ"עוטף עזה". את עיקר ההצלחה ניתן ליחס לעובדה שמאיר השכיל להעמיד בראש המערכת ולשבץ בתוכה אנשי חינוך וארגון בעלי יכולת העושים מלאכתם בנאמנות רבה.

במסגרת פעילות זאת יש לציין את המאמץ הרב שהשקיע מאיר בהקמת "מרכז הלל" לקידום ילדים המתקשים להשתלב במערכות החינוך הרגילות, וכן את פעילותו בעידוד הפעילות השוטפת של המרכז. לזכותו יש לזקוף גם את הקמתו של מרכז מפואר לפעילות תרבות, אשר בודאי יתרום להעשרת חיי התרבות של תושבי המועצה. אינני מכיר את המועמדים האחרים, אך מנסיוני למדתי שאין דין הבטחה לפני... כקיומה אחרי... אני מעדיף לבנות על מי שכבר הוכיח נכונות ויכולת לבצע, ולכן מתכוון אני להצביע עבור מאיר יפרח.

חַנּוּן פִּינְקֵלְשְׁטֵין

לָלֵאָה וּלְאִבְרָהָם יִמִּינִי
מֵלֵף טוֹב לְיִשְׂרָאֵל הַנְּכַד-תּוֹמַר עַבְדְּךָ חִיָּה
הַרְבֵּה אַחֲחֵה וְנַחֲתִי!

לְחַיֵּים וּלְיִהוּדִית אַפְשֵׁיִין וְלְכָל הַמִּשְׁפָּחָה

מֵלֵף טוֹב לְהוֹלֵדַת הַנִּינָה
נְכַדָּה לְאֹרְנָה וְלָרוֹן אַפְשֵׁיִין
בַּת לְדַקְלָה וּלְאִיתָמָר אַפְשֵׁיִין

מכתב תודה המחמט את הלב..

חשוון תשע"ג

בשבח והודיה לבורא עולם

לכבוד : ועדת צדקה קבוץ סעד
תהיה ברכת ה' עליכם תמיד!

בשם ילדי "אילן" שזכו ליהנות השנה מהקייטנה הנפלאה במרכז שפירא, ובשם הוריהם שזכו למנוחה ואגירת כוחות, בחסדי ה' ובזכותכם.

אנו מעריכים מאד את השתתפותך בעשייה חשובה זו ורוצים בכמה מילים לשתף אתכם בחלק מניצוצות החוויה שחווי הילדים הנפלאים האלה בזכות תרומתכם.

21 ילדים נכים בגילאי ה"עשרה" השתתפו השנה בקייטנה.

רובם בעלי נכויות קשות המצריכות טיפול ועזרה כמעט בכל שלב מהפעילות היומית שלהם, אכילה, היגיינה ניידות וכו'.

סביבם התרכזו צוות נפלא של נוער הישוב שלנו – מרכז שפירא – שמנה למעלה מחמישים מתנדבים! ויחד יצאנו למגוון של חוויות מהנות. בין היתר בילוי בבריכה, טיול גוש עציון, ירושלים בעיר העתיקה בכותל המערבי, בילוי ב"סופרלנד" ראשלי"צ ועוד.

מסורת הקייטנה הזו היא חלק מפעילות הקיץ בישוב שלנו, והיא מתנהלת בהתנדבות מלאה החל ממארגני הקייטנה ועד לנוער היקר שלנו במרכז שפירא.

אנו מזמינים אתכם להמשיך ולהיות שותפים גם בשנה הבאה ומודים לכם על הכל.

יהי רצון שהי יכפיל משכורתכם עשרת מונים וישפיע עליכם שפע טוב!

בשם הילדים ובשם כל הצוות – תודה רבה!

אסתר אילימלך

מזל טוב לילדי ולבנימין סלנט

לניסואי הנכד ישראל (בנט של יסעיהו ונהר סלנט) – עם בח"ל ערן

הרבה אושר ונחת!

"אחת משלנו" – סינה קאפאן מספרת על צמח

ראינה (מצר) – חיי'ה

נולדתי בברלין, בנובמבר 1923, כבת יחידה ומפונקת. גדלתי כילדה מאד סקרנית ופתוחה, בשכונת עוני בין עלובי החיים ובקרבת עשרות אלפי יהודים שנדדו ממזרח אירופה, וחיו בשלום עם האוכלוסייה הכללית. השכונה היתה מאד מכוערת – מעין "שיקגו" קטנה, היו בה הרבה פושעים ו"בתי אהבה" שעבדו ללא הפסקה.

למרות שיכולתי לקבל כל מה שרציתי, הייתי מאד צנועה. אכלתי ושיחקתי מעט, אבל ספרים מאד אהבתי ואף ידעתי אותם בעל-פה.

נולדתי יום לאחר התאריך ההיסטורי 07/11/1923. ביום זה היה ה"פוטש" שאורגן על ידי המפלגה ה"נאציונאל-סוציאליסטית", שנבלם על ידי הממשלה וראש התנועה אדולף היטלר נשלח לבית הכלא, והתפנה לכתוב את ספרו המפורסם "מיין קמפ".

כשמצב משפחתנו השתפר, עברנו דירה לשכונה סמוכה ומוצלחת יותר, והצטרפתי לבי"ס היהודי של הקהילה. קהילה זו היתה השניה בגודלה באירופה אחרי "ורשה", והעשירה ביותר. השירותים שהיא העניקה ליהודים היו מעולים בכל התחומים.

בית ההורים היה מאד אורתודוכסי וציוני כמו כולם. לא חסר לי דבר חוץ מאחים... לרוב היהודים היה בן יחיד, מקסימום שניים.

בינתיים המפלגה הנאצית התחזקה, בזכות עו"ד מבריק וגאון שחבר להיטלר – גבלס, שדבר ברדיו בגרמנית כל כך טובה (היטלר בכלל לא ידע גרמנית צחה – הוא בא מאוסטריה) והיה מאד משכנע. אותי הוא שכנע כילדה, וכך גם את כל העם הגרמני.

עם הזמן, שמי גרמניה קדרו ליהודים. יוסף בורג אמר לאבי שזו היא עת ליהודים לעבור מגרמניה – אבל היהודים לא עזבו.

בינתיים, הרצל גרינשפן ירה באיש הקונסוליה הגרמנית בצרפת, ומרגע זה נסגר העולם בפני היהודים לחלוטין. כולם רצו להגיע למערב, אבל אף ארץ במערב לא פתחה את שעריה בפניהם. הארץ היחידה שפתחה שעריה בפני היהודים היתה בלגיה, ורק מי שהצליח להיכנס אליה דרך היער, עם מברית בתשלום, התקבל בה יפה.

אבא קיבל מכתבי איומים על חייו ופחד מאד, מכיוון שחלה ולא יכולנו ללכת ביער, חמקנו לעיר ליד הגבול, לבית קרובי משפחה. פגשנו שם משפחה בשם "מוינה" ולה שני ילדים קטנים, שסיפרו שהיו כבר ליד הגבול ולא נתנו להם לעבור אותו. כשראו אותי, בת ארבע-עשרה אך עם פנים ילדותיים, קפצו על המציאה והציעו שאקח את ילדיהם, הקטנים ממני, (היות ולילדים התאפשרה התנועה ברכבות בחפשיות) לקרוביהם שבאנטוורפן.

נכנסנו לרכבת, הילדים היו מאד חמודים וקיבלו שוקולד מהנוסעים. כשהגענו לגבול, הרכבת עצרה והפקידים הגרמנים באו לבדוק את הפספורטים. התחלתי לבלבל להם את המוח שאני רוצה לנסוע לקרובים שלי בבלגיה ובאו שני אנשים וביקשו טובה שאקח את ילדיהם לבלגיה, ושיש להם תעודות לידה. הרכבת החלה להתעכב, ולאחר שהתברר לפקיד שתחקר אותי, שאנו יהודים המעוניינים להגיע לבלגיה, הוא אמר: "יהודים – עופו מגרמניה!" ואני כמובן שמחתי מאד.

כשהגענו לאנטוורפן וירדנו מהרכבת, ראיתי שני יהודים שאספו את הילדים שהצטרפו אליי ואילו אני נשארתי. לאחר מכן, פגשתי את קרובי שחיכו לבנותיהם שלא הגיעו, הצטרפתי אליהם ומיד שלחתי מברק להורים. שהיתי שם ששה שבועות, עד שהגיעו הורי והשתכנו בדירה לא מרוהטת וללא מים, בעליית גג. במשך הזמן הסתדרנו. מכיוון שהתנאי להיכנס לבלגיה היה שלא נעבוד. קבלנו מארגון יהודי "עזרה" מדי שבוע קצבה שבועית, לפי גודל המשפחה.

הלכתי שוב לביה"ס שלמדו בו הרבה ילדות יהודיות – בנות פליטים. היהודים העשירים של אנטוורפן סייעו בכסף - אך לא הזמינו אותנו אליהם. למדתי את השפה הפלמית מהר, כי היא דומה מאד לגרמנית והיה לי חוש מפותח לשפות.

מלחמת העולם השנייה החלה. הגרמנים נכנסו לפולניה, בלגיה הכריזה על ניטראליות, ובנתיים כבשו הגרמנים את הולנד, לוכסמבורג, בלגיה הניטראלית וצרפת. לבלגיה החלשה הם שלחו רק חיילים זקנים..

ניסינו לברוח לפריז, נסענו במשך שלושה ימים ברכבת ובסוף הורו לנו לרדת. הגענו לבריסל, לא לפריז. ירדנו בלילה, היה חושך, לא היתה תאורה, ולא ידענו לאן ללכת. פגשנו את מדליק הפנסים שהיה נחמד ושאל אותנו לאן ברצוננו להגיע. כשהבין שאנו פליטים הוא לקח אותנו לבי"ס שהיו בו המון פליטים וניהלו אותו נזירות שטענו מיד שאין מקום. הגוי הזה, לקח אותנו לביתו והרים את קולו על אשתו שתזדרז להכין לנו קפה. למחרת הוא סיפר לנו שהוא בורח עם שני בניו הבוגרים והיות ולא נוכל להישאר אורחים אצל אשתו, הוא הציע לנו ללכת לשכונה בבריסל בה יושבים יהודים כמונו. נסענו עד לתחנת הרכבת בדרום, ולא ידענו לאיזה כיוון עלינו לברוח. אבא שכר דירה בבריסל שלפני המלחמה התגוררה שם משפחה יהודית. כשהתחלנו לגור שם באה אלינו האשה שגרה למטה ואמרה שהיא תעזור לנו. הבת שלה הלכה עם הכוכב הצהוב – לאות סולידריות איתנו, אבל אח"כ הורדנו שתינו את הכוכב ואני נראיתי כבלגית. לבת היתה תינוקת בת ארבעה חודשים, ואז בא להם הרעיון שאנחנו נוכל לשמור על התינוקת והן תוכלנה ללכת להתפרנס. לא יצאנו מהבית, והיה מאד קשה. לשבת שנים במצוקה – סבלנו מאד מרעב, גנבו לי את הנעורים. לא לצאת, לא לעשות כלום, לשבת סתם כל היום. התחלתי ללכת בתוך החדר, היו שם 18 פסיעות הלוך ושוב לאורך ושתיים וחצי לרוחב- אז כל היום הלכתי והלכתי. היה אסור לנו להיראות ברחוב, היתה זו סכנת מוות.

בינתיים הגלגל התהפך. הבריטים הגיעו, האמריקאים הגיעו – והמלחמה נגמרה. כולם חיפשו את עתידם. בזמן המלחמה אף אחד לא היה חולה. אחרי המלחמה – כולנו חלינו.

רכשנו עסק קטן, אבל ההורים הזדקנו ולא רצו להישאר בבלגיה. אחותה של אמא שלחה לנו ניירות המאפשרים הגירה לאמריקה, אבל אני רציתי להגיע רק לארץ-ישראל. חשבתי פעם להגיע לקבוץ – אבל כבר לא הייתי בת חמש-עשרה, ההורים מאד רצו שאתחתן, אבל לא היה לי עם מי.

בינתיים קיבלנו שילומים מהגרמנים – הוריי קיבלו, אני התנגדתי. לקחתי מהם רק פיצויים על הלימודים שלא השלמתי, וקניתי בהם כרטיס לאניה המפוארת "תיאודור הרצל" והפלגתי בה לארץ ישראל. בהמשך, הוזמנתי לקרובים בירושלים שהבעל היה בן עירו של נתן והוא היה אצלם בן בית. הם הזמינו אותי שיבוא אליהם – "כי יש פה איזו גברת" וכך נפגשנו. אחרי כמה חודשים בא נתן למחנה-קיץ וסמינר בצרפת ואח"כ הוא נסע לאחותו בגרמניה ובדרך הוא נכנס אלינו. הוא עשה רושם טוב מאד על ההורים- והתארסנו. כעבור כמה חודשים באתי ארצה לקיבוץ סעד, גרתי בחדר אחד עם חנצ'יה, וכולם קיבלו אותי כל-כך יפה. סוף-סוף "הרווק הזקן" שלהם מתחתן... נתן אסר עלי לדבר כל שפה אחרת מלבד עברית, וזה היה מאד קשה – לקח פרק זמן של ארבעה חודשים של שתיקה ושיחות רק עם ילדים, ולבסוף-הנה קמתי וידעתי עברית...

”נעים להיזכר: תמונות מן העבר באמצעות נייר”

על ספר חדש ויפהפה מאת נילי לב-ארי

טיול בוקר
 בכל בוקר אנחנו מטיילים
 עם שולי המטפלת,
 יש לה סינר יפה
 ונייד- לנגב לנו את הנזלת.

לפני מספר שבועות צדה את עיניי ידיעה קטנה בעיתון ”ידיעות קיבוץ”, בה סופר על ספר קיבוצי חדש שיצא זה עתה לאור. הספר ”נעים להיזכר” מאת חברת קיבוץ דן נילי לב-ארי ובו מגזרות- ניר וחרוזים קצרים מהווי הקיבוץ של פעם. בידיעה הובאה גם דוגמית למגזרה אחת וכמה חרוזים קצרצרים, ואלו הובילו אותי להתקשר מיד אל היוצרת ולהזמין עותק של הספר.

ואכן, חוש הריח שלי לא הטעה אותי. מדובר במעדן אמיתי לכל חובבי הנוסטלגיה הקיבוצית, מלווה בקריצת-עין שובבה המאירה דמויות, מצבים ותופעות שכולנו זוכרים מן הימים ההם.

על- פי הכתוב בגב הספר מסתבר כי נילי הגיעה אל הקיבוץ לפני שנים רבות כ”ילדת-חוץ” (מונח מתועב!) ומצאה דרך ייחודית להשתלב בקבוצה החינוכית תוך שימוש בכישורי הרישום והאיור שלה וכך תפסה את מקומה בתפקיד המאיירת, המקשטת והחורזת, לקראת חגים ואירועים. עם זאת, לא זנחה את עמדת המשקיפה ”מבחוץ” הרושמת ומתעדת ברגישות ובהומור דק את החיים בקיבוצה.

מגזרות-הנייר מזכירות מעט את סגנונה של אראלה מקיבוץ נתיב-הל”ה, והן מרשימות במקצועיות שלהן, ובחן הרב השפוך עליהן. התמונות מציגות את חדר-האוכל של פעם, את מנת ה”במקום” הידועה, את מטפלת החולים המיתולוגית או את שומרת הלילה, את חלוקת הפירות למי שצריך או לא צריך..., את סחיבת הכביסה הנקייה מן המחסן הביתה, את כל ילדי הפעוטון יושבים יחדיו על הסיר, ועוד ועוד מטעמים המעלים חיוך ואולי גם דמעה של געגוע.

נילי הציגה מיצירותיה בתערוכות קבוצתיות בארץ ובעולם, ואחת מעבודותיה מצאה את מקומה במוזיאון מגזרות-הנייר בסיני (!) הנחשבת אולי למולדת המגזרות העדינות והיפהפיות.

לכל המעוניין להתבונן בדוגמאות מעבודותיה מומלץ להיכנס לאתר הבא ברשת: www.nili.homepro.com

אפשר לראות את הספר בביתי ולהזמין ישירות אצל המחברת בקיבוץ דן, במחיר הספרים שאנו קונים בסטימצקי בנתיבות. מספר הטלפון הנייד של נילי לב-ארי הוא 050-6355543. וניסיון העבר מוכיח כי מי שמגלה את האוצר הבלום הזה- מזמין מיד עוד חמישה עותקים לפחות כמתנות לאהוביו...

מומלץ מאד מאד! (גילוי נאות: אני לא מקבלת שום תמלוגים, סתם מתחשק לי לסייע לאומנית ”מכוחותינו”...) תיהנו!

חגית רפא

אנורית ואילי קראוס, אפשרה ניר ואכל האספה

מזל טוב להולדת הנכד - נין

בן איתמר ואילי קראוס

מהפכת הפנס

יום שלישי מוקדם בבוקר, אני יושב לכתוב לעלון. מבצע "עמוד ענן" מתגלגל כבר למעלה משבוע ימים. על פי ההנחיות המחייבות של פיקוד העורף, מקומות עבודה שנמצאים בטווח של עד 7.0 ק"מ מרצועת עזה יישארו סגורים עד להודעה חדשה. שלחנו את העובדים השכירים לנוח בבית. מספר חברים גויסו לצבא המילואים. כן/לא תהיה כניסה קרקעית לרצועה. מנסים להשיג אישור של מפעל חיוני למכון הגזר, כפי שקיים בחוק לענפי בעלי החיים. המשק עובד על "חצי ניוטראל". חדר האוכל ובית הכנסת שינו פנים, ונפתחו לציבור במקומות מוגנים יחסית. אזעקות "צבע אדום" ממשיכות לטרטר את חיינו. ברדיו מדווחים כי הצדדים נמצאים במו"מ להסדר כלשהו. הנשיא אובמה לוחץ קשה להפסקת אש. מחד, אנחנו מתים "להכניס להם" אחת ולתמיד, והפעם עד הסוף. מאידך, ממרום גילנו וניסיון חיינו, אנו יודעים כי לעיתים ישנם דברים שאין להם סוף....איך חיים עם הדילמה הזו בשלום. סביר כי כאשר אתם קוראים בעלון של סוף השבוע, דבריי למעלה כבר שייכים לפח האשפה של ההיסטוריה.

החלה עונה חקלאית חדשה. הגזר שנאסף מהחלקה הראשונה (חלקה 15) נראה יפה, טרי וטוב. המחירים בשוק בסדר גמור ואף יותר. בגלל השבתת המכון (צו אלוף פיקוד העורף), אנו לא עומדים בהספקת דרישות השוק. היום החילונו להוביל את הגזר שלנו לדורות, ושם הוא ממוין ונארז במשמרת נוספת במפעל שלהם. נקווה כי לא לאורך זמן נזדקק לסידור זה, ונוכל לשוב ולהפעיל את מכון הגזר שלנו.

כאן יהיה נכון לציין, כי בשנתיים האחרונות השקענו מעל שלושה מליון שקל להשבת פעילות המכון. נרכשו מכונות שקילה ואריזה להגברת התפוקות בחודשי שיא הביקוש. ע"י הוספת סרטים ומעליות הוגברה רמת הגמישות של המערכת למתן מענה לדרישות אריזה שונות בו בעת. נעשתה פעילות גדולה ורחבה ביותר בתחום האחזקה המונעת, במטרה לצמצם למינימום את רמת התקלות הטכניות במהלך העונה, וכתוצאה מכך הגדלת שעות העבודה האפקטיביות. שודרגו מערכות התמך – אוויר, מים, חשמל, פיקוד ואוטומציה. טופלו היבטים שונים בתחום כוח האדם. שופרו התהליכים והנהלים של בקרת איכות המוצר. בקיצור, אנו מקווים ומאמינים כי נוכל לתת מענה טוב משמעותית מכל הבחינות בעונה הקרובה. לו יהי.

מדאיגה אותנו מאוד כרגע חלקת גזר אשר נזרעה בשטחי כפר עזה, קרוב לגדר הגבול. חלקה אשר אנו יודעים כי היו בה בעיות השקיה. בגלל הקרבה לגבול לא מתאפשרת ליהודה ס. הגישה אליה.

נובמבר חולף עובר לו, ועדיין לא חווינו מנת גשם רצינית – עד כה 20 מ"מ בסעד, 30 מ"מ בברור חיל. מכסת המים שלנו לשנת 2012 הולכת ונגמרת. עד כה השקנו השקית עזר כ – 1,500 ד' חיטה ואנו עומדים בקצב התוכנית. אך במידה ולא ירד גשם, קיים חשש כי לא נוכל להשקות את כמות הדונמים המתוכננת להשקיה השנה – 4,500 ד'. על פי מה שלמדנו בשנים האחרונות, עקב מחירי הגרעינים הגבוה, את הרווח הגבוה ביותר לקוב מים בגד"ש מייצר דונם חיטה מושקה בהשקיית עזר. אז חברים, אנא לחזק הכוונה בתפילותינו.

מרכזי הענפים וצוותיהם, הנהלות הגד"ש והגזר הגישו בימים אלו תכניות ענפיות, ואנו מסיימים להכין את אותן להגשה להנהלת המשק לדיון והמלצה לאסיפה.

בעלון הבא נעמוד על עיקרי התוכנית של כל ענף לשנת 2013, תוך מתן מידע על תחזית סיום שנת 2012, שהיתה שנה מאוד לא מוצלחת (כפי שכבר מסרנו בדוחות החצי שנתיים באסיפת החברים) בענפים המרכזיים שלנו – גזר, גד"ש, רפת וחממה.

שנדע ימים שקטים, רגועים וטובים יותר.